

Elias Gastón President del Centre Picasso d'Horta de Sant Joan

«Orta sempre va ser present a la vida de Picasso gràcies a Pallarès»

Entrevista

Una amistat per a sempre. El centre Picasso acull una exposició sobre el reconegut pintor Manuel Pallarès, 50 anys després de la seua mort

ANTON MONNER
TORTOSA

A Orta (Horta de Sant Joan), municipi d'encís harmònic d'història, art i paisatge, s'ha muntat al Centre Picasso una exposició recordant el 50 aniversari d'un dels personatges més cèlebres que ha nascut a la població. Es tracta de Manuel Pallarès i Grau, un gran pintor clàssic i dibuixant acadèmic, el millor amic de Picasso, que només amb 17 anys, malalt, el va portar a casa seva, per recuperar-se d'una malaltia pulmonar. En aquell moment era totalment desconegut, sense recursos econòmics i personatge estrambòtic que contrastava amb el seu amic ortenc, discret i tímid però gran dibuixant, i fill de casa acomodada. Allí va conèixer el Convent de Sant Salvador, la muntanya de Santa Bàrbara en forma de prisma, la carena dels Ports, la imatge del nucli urbà observat des de la Bassa d'Orta... Manuel Pallarès va portar-lo a Orta i les dues figures han quedat reflectides en el sí de la població: l'immortal Picasso cubista i universal, i Pallarès, qui li va obrir els camins a la simbiosi d'art i de natura, amb estampes de llums i colors, i de paisatges majestuosos. Orta, per tant, necessitava recordar la figura de Manuel Pallarès, 50 anys després de la seva mort. I la junta directiva del Centre Picasso, presidida per Elias Gastón i secundada per Joaquim Ferràs, Salvador Carbó i Eduard Vallès, han muntat l'exposició que recorda l'insigne Pallarès.

Com a president del Centre Cultural d'Orta, com han muntat l'exposició i quina importància representa per Orta i les Terres de l'Ebre?

L'any 2003, després de la mort de René, el fill de Pallarès, gràcies a la col·laboració dels hereus, el Centre Picasso va organitzar una gran exposició amb l'obra de Pallarès que guardava a casa seva. Eren obres més personals, sobretot retrats i escenes familiars, i paisatges d'Orta. En aquesta exposició temporal al Convent de Sant Salvador, vam explicar la gran

Elias Gastón fotografiat amb la mostra. FOTO: J. REVILLAS

«A Orta, Picasso va recuperar la salut en la primera estada quan encara era un aprenent i en la segona, es va inspirar per desenvolupar el cubisme»

«El Centre Picasso no té cap tipus d'ajut econòmic per part de les institucions»

amistat entre els dos amics amb textos i imatges. Però ens neguïem pensar que Manuel Pallarès estava poc present al Centre Picasso, i no disposàvem d'espai ni recursos. Aprofitant una donació rebuda i la commemoració del 50è aniversari de la seva mort hem recuperat una part dels panells explicatius de l'exposició de 2003, els hem refet i ampliat. La relació entre Picasso i Catalunya és molt forta: Barcelona, Gósol i Orta. Aquí, a Orta, va recuperar la salut en la primera estada quan encara era un aprenent de pintor i en la segona, es va inspirar per desenvolupar el moviment artístic més important del segle XX, el cubisme.

Sembla lògic recordar la figura de Manuel Pallarès eminent ortenc que va immortalitzar Orta amb Picasso?

Sí; aquesta exposició-homenatge a Pallarès té un doble vessant, d'una banda, per haver portat Picasso al poble i amb el que va mantenir un fort lligam personal tota la vida i, per l'altra, al nostre pintor més notable i reconegut, molt sol·licitat per la burgesia bar-

celonina pels seus magnífics retrats de mida natural. Orta sempre va ser present a la vida de Picasso gràcies a Pallarès. Segons les memòries d'Eugenio Arias, el barber de Picasso, les llargues converses entre els dos amics sempre començaven amb «recordes aquell dia a Orta?». Gran part de la conversa era en català. A més, a la sala d'estar de totes les residències de Picasso, en un lloc preferent, hi havia un petit oli de la muntanya de Santa Bàrbara pintat per Pallarès, és a dir, cada dia veia el paisatge emblemàtic d'Orta pintat pel seu millor amic.

Suposo que Orta que cada cap de setmana està ple de turistes, l'exposició li augmentarà el relleu cultural i turístic?

Efectivament, esperem que aquesta exposició afegeixi encara més interès per visitar el Centre. Sovint els visitants ens preguntaven per Manuel Pallarès. N'havien sentit parlar, però desconeixien la gran amistat entre els dos artistes. En veure l'exposició queden sorpresos pels forts lligams d'amistat i, per la durada ininterrompuda, de l'any 1895 en què es van conèixer el primer dia a classe de Llotja fins a la mort del pintor malagueny, vora els 80 anys.

Quins esquemes culturals, socials i humans han reflectit en l'exposició?

El discurs de l'exposició es basa en l'amistat, en els llaços afectius entre dues persones de caràcters diferents i que malgrat compartir professió, els seus estils artístics eren distints, però la seva amistat era molt ferma.

Han rebut ajudes institucionals pel Centre i per l'exposició?

El Centre Picasso no té cap tipus d'ajut econòmic per part de les institucions. Les obres de remodelació de la planta baixa i l'exposició d'homenatge a Pallarès ha estat possible gràcies a una donació de la Fundació del ja desaparegut pintor californià Mel Ramos, molt diferent artísticament de Picasso, però que també es va enamorar d'Orta i el seu paisatge.